

Nieuwe soorten en nieuwe namen

Het verleden herleeft

Henk Siebel 2017

Op hoeveel mostaxa staat de teller?

A thick orange horizontal bar with rounded ends, positioned below the text.

Op hoeveel mostaxa staat de teller?

666

Verandering in namen

- Verandering van genera (geslachten)
- Verandering door splitsing van soorten

Splitsing van genera (geslachten)

- *Racomitrium lanuginosum*
- *Racomitrium canescens*
- *Racomitrium heterostichum*
- *Racomitrium aciculare*
- *Racomitrium fasciculare*
- *Racomitrium l.*
- *Niphotrichum c.*
- *Bucklandiella h.*
- *Codriophorus a.*
- *Dilutineuron f.*

Veranderende afbakening geslachten = deels andere wetenschappelijke namen

- Als we alle voorstellen voor andere genusindeling in de literatuur overnemen dan tegen de 20% van de soorten in Nederland een andere genusnaam
- Alleen overnemen indien goed onderbouwd en ook praktisch goed bruikbaar

Splitsing van genera (geslachten)

- *Racomitrium lanuginosum*
- *Racomitrium canescens*
- *Racomitrium heterostichum*
- *Racomitrium aciculare*
- *Racomitrium fasciculare*

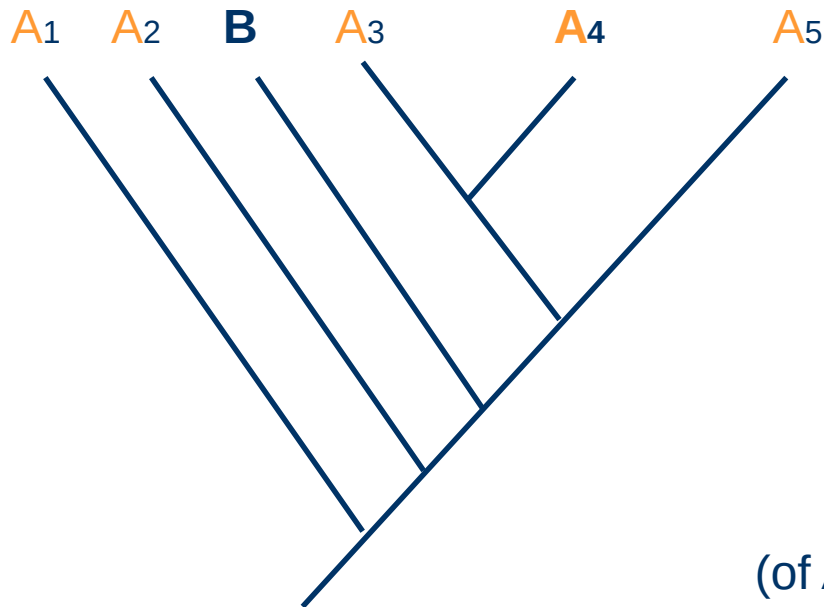

- *Racomitrium l.*
- *Niphotrichum c.*
- *Bucklandiella h.*
- *Codriophorus a.*
- *Dilutineuron f.*

Iteratieve taxonomie bij geslachten

- Genera als phylogenetische eenheden
  - Moleculair genetisch monophyletisch
  - > alleen wijziging indien niet monophyletisch
- Praktisch bruikbaar
  - Morfologisch goed herkenbaar
  - > splitsen of bij elkaar (zoals vaak in het verleden)

Verwantschap soorten en geslachten

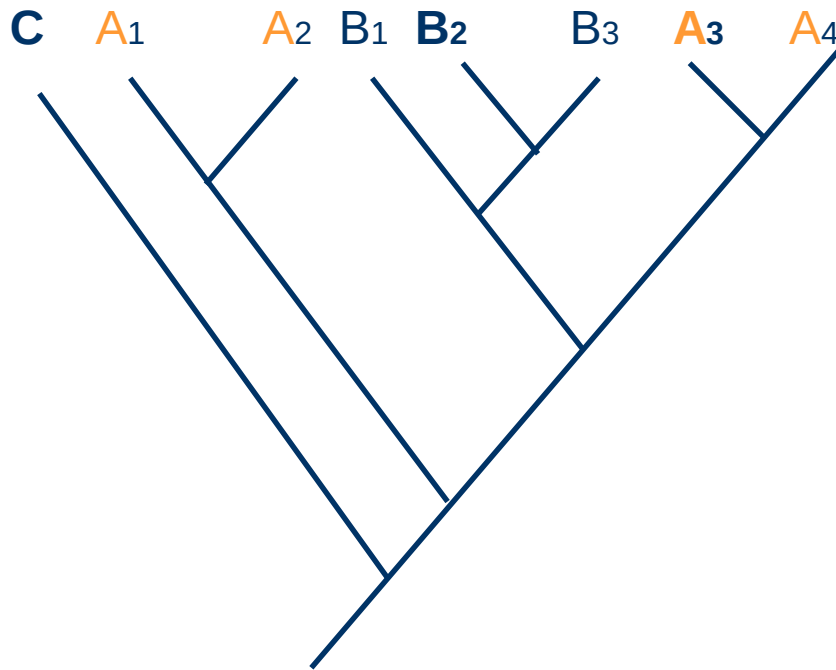

$B > A$
(of $A_1 > C$ en $A_2 > D$)

Kleine geslachten genest in een ander geslacht

- *Dialytrichia* > *Cinclidotus*
- *Leptodon* > *Neckera*
- *Nowellia* > *Cephalozia*
- *Octodiceras* > *Fissidens*
- *Phascum* > *Tortula*
- *Physcomitrella* > *Physcomitrium*
- *Pleurochaete* > *Tortella*
- *Preissia* > *Marchantia*
- *Straminergon* > *Warnstorfia*

Verwantschap soorten en geslachten

A₁ en A₂ > D
(of B > A)

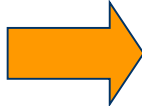
Op te splitsen geslachten

- *Grimmia* > *Grimmia* + *Dryptodon*
- *Orthotrichum* > *Orthotrichum* + *Lewinskya* + *Nyholmiella obtusum* + *Pulvigerella lyellii*
- *Ulota* > *Ulota* + *Plenigemma phyllanta*
- *Brachythecium* > *Brachythecium* + *Brachytheciasastrum velutinum* + *Sciurohypnum*

Bij nieuwe genusnaam

- Verandert
  - de wetenschappelijke naam
- Blijft hetzelfde
  - de Nederlandstalige naam (tenzij verwarring)
  - de cijfercode

Splitsing van soorten

- *Ulota crispa*
-
- *Ulota crispa*
  - *Ulota crispula*
  - *Ulota intermedia*

Splitsing van soorten

- *Ulotia crispa* (s.s.)
3581 Echt trompetkroesmos
- *Ulotia crispa* s.l.
3077 Trompetkroesmos
- *Ulotia crispula*
3582 Vroeg kroesmos
- *Ulotia intermedia*
3645 Bekerkroesmos

Bij opsplitsing van een soort

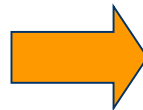
- Blijft hetzelfde
  - de wetenschappelijke naam voor een van de soorten (verzamelsoort als s.l.)
- Verandert
  - de Nederlandstalige naam
  - de cijfercode

Voorbeeld *Drepanocladus*

- Genetische analyse (meerdere clades)
- Morfologische analyse (verschillen)
- Literatuuronderzoek (overeenkomst met oude soortconcepten)
- Veldonderzoek (herkenning in veld en eigen ecologie)

Voorbeeld *Drepanocladus*

- *Drepanocladus subaduncus*
Hakig sikkeldmos
(= *D. aduncus*?)
- *Drepanocladus aduncus*
Moerassikkeldmos
- *Drepanocladus bakeri*
Knopzompms
- *Drepanocladus decipiens*
Tenger zompms
- *Drepanocladus kneiffii*
Boogsikkeldmos

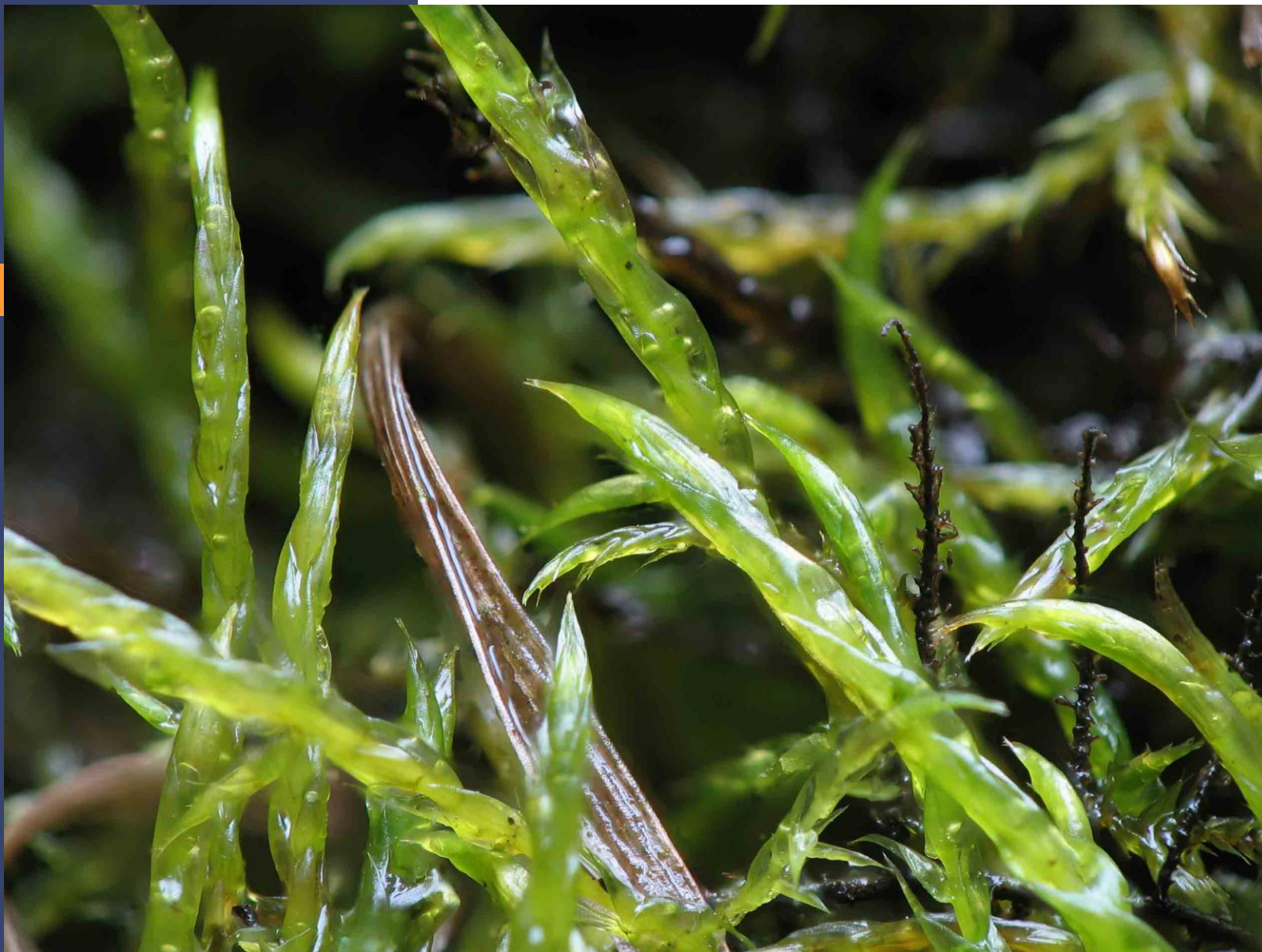

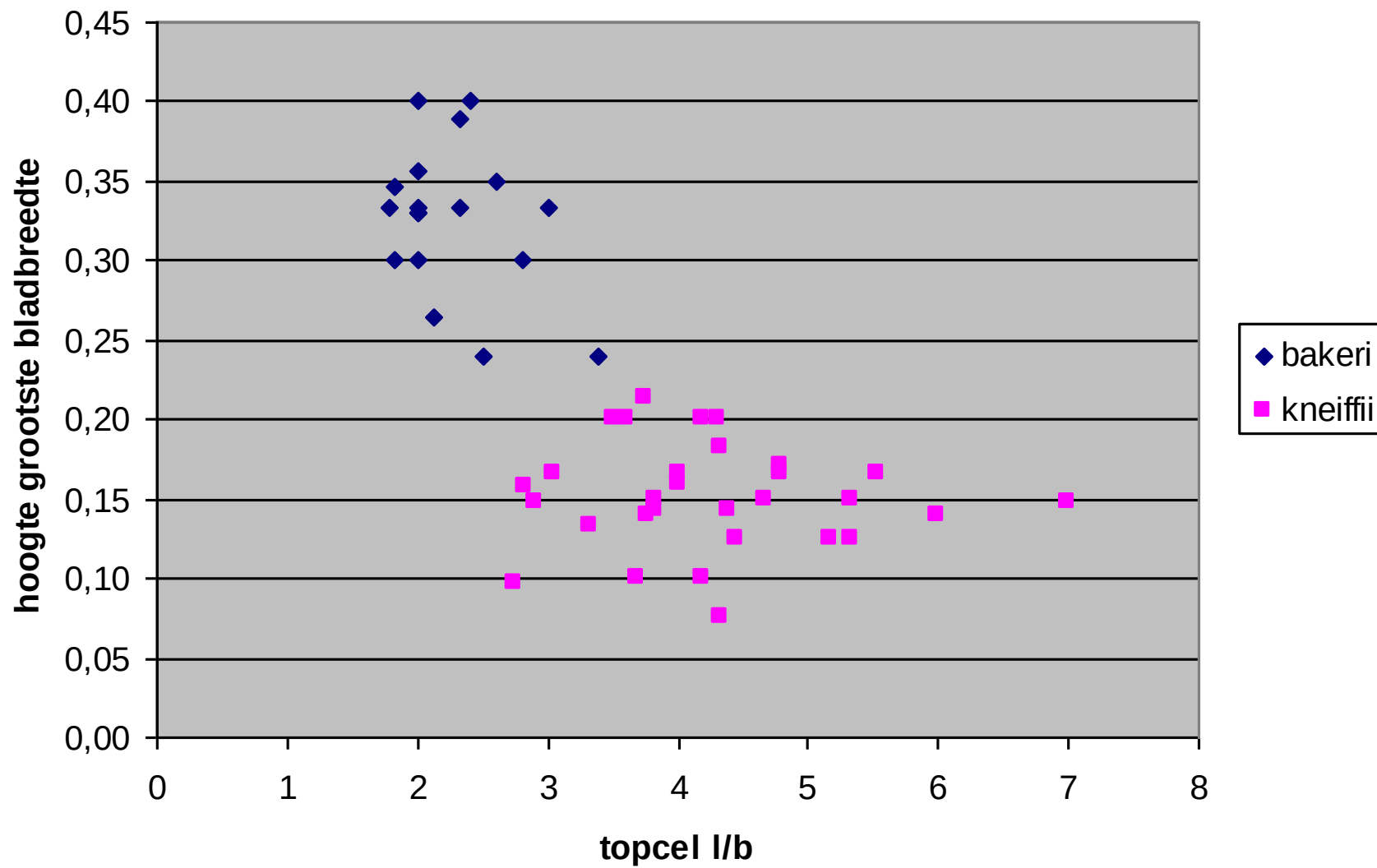
Knopzompnos *Drepanocladus bakeri*

Boogsikkelmos *Drepanocladus kneiffii*

Drepanocladus

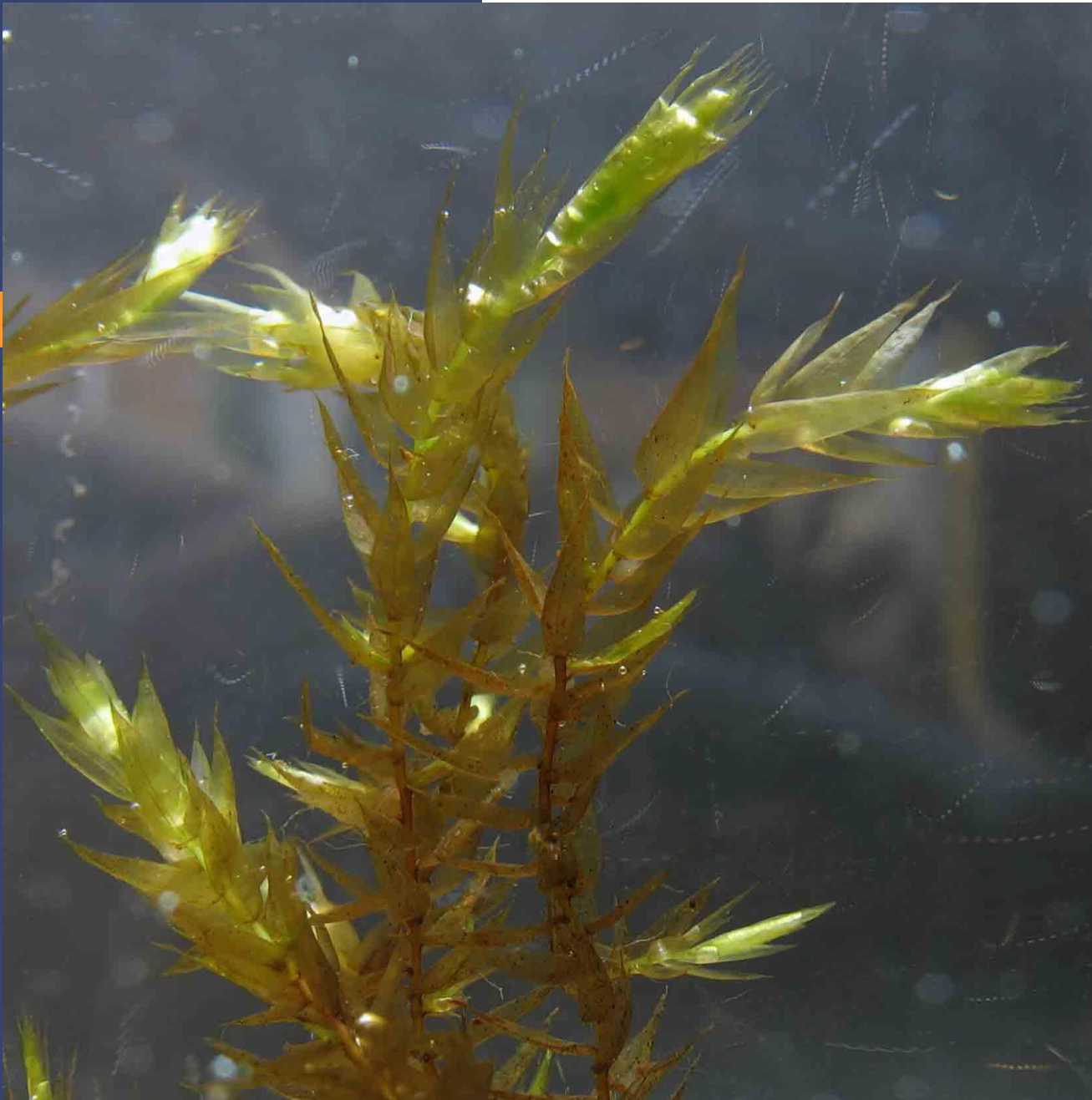

Literatuuronderzoek

- *Hypnum simplicissimus* Warnst 1899 niet geldig
- *Hypnum bakeri* Renauld 1901
- *Drepanocladus simplicissimus* Warnst 1903
- *Drepanocladus ovalifolius* G.Roth 1908

>> *Drepanocladus bakeri* (Renauld) comb.nov.

Knopzompms
onderwatervorm

Tenger zompmos *Drepanocladus decipiens*

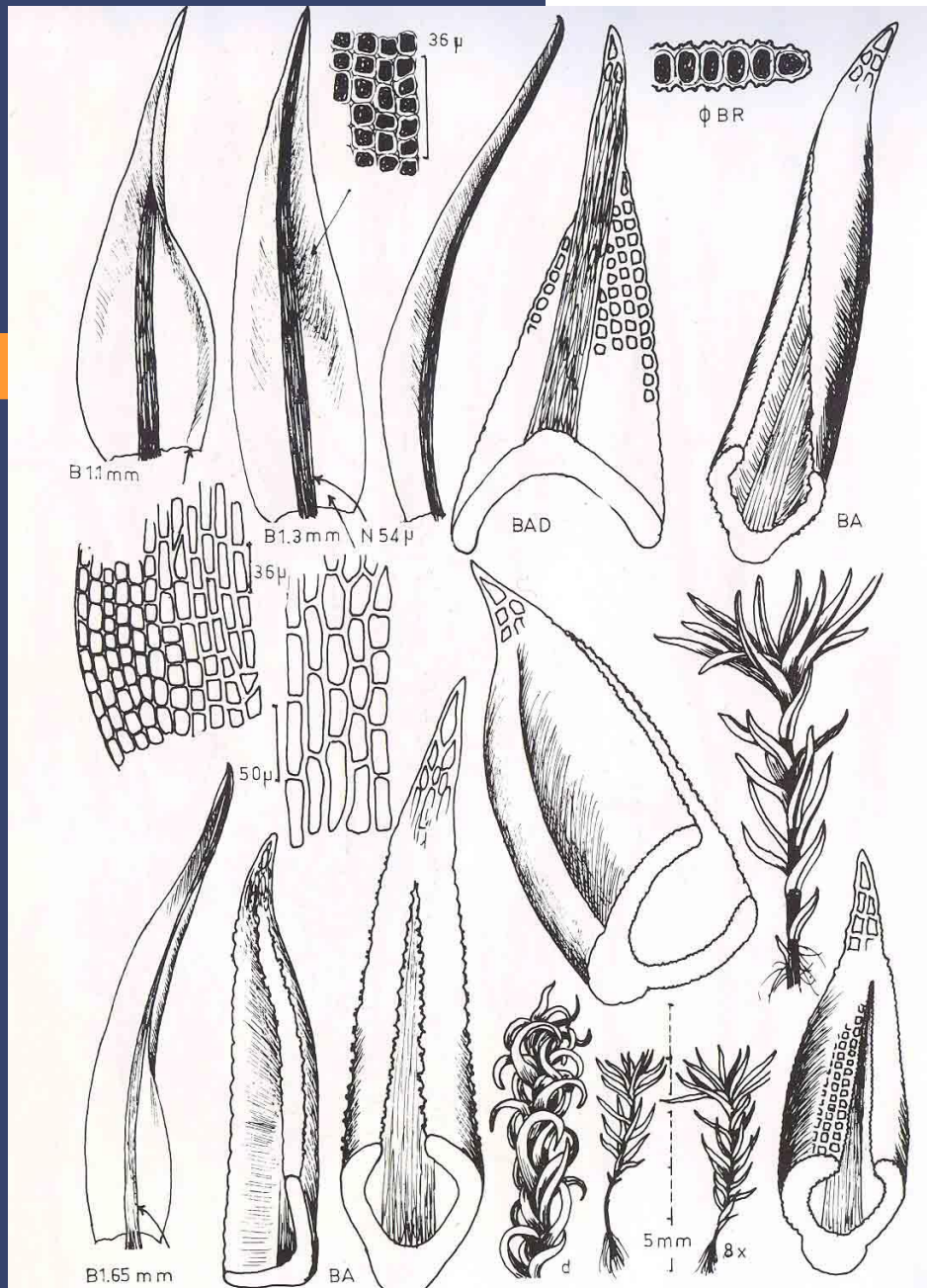

Voorbeeld *Trichostomum*

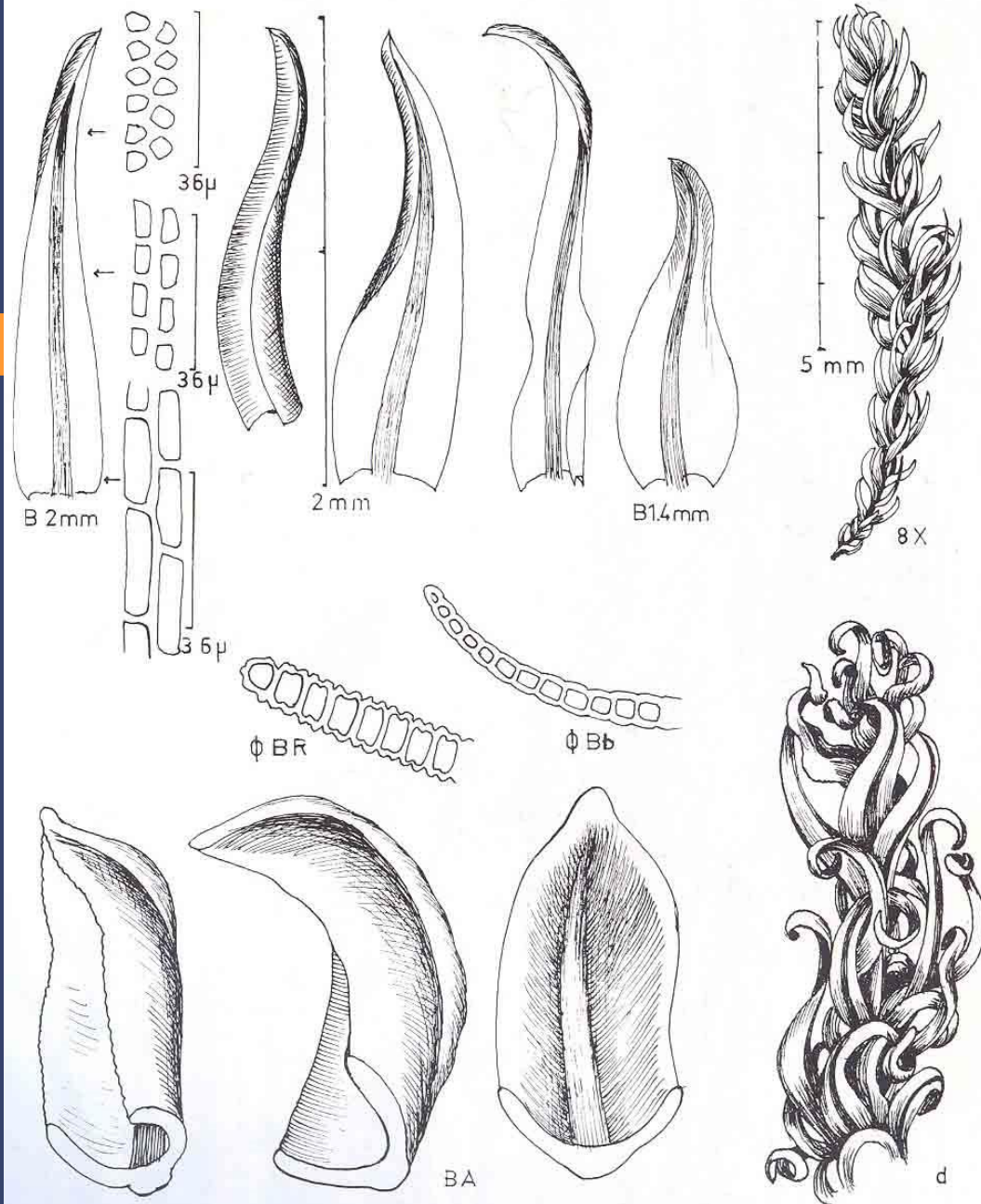
- *Trichostomum crispulum*
Spits haartandmos
- *Trichostomum crispulum* s.l.
Gekapt haartandmos
- *Trichostomum cucullatum*
Stomp haartandmos
- *Trichostomum viridulum*
Klein haartandmos

Spits haartandmos *Trichostomum crispulum*

Spits haartandmos
Trichostomum crispulum

Stomp haartandmos
Trichostomum cucullatum

Klein haartandmos *Trichostomum viridulum*

Verdere nieuwe soorten in Nederland

- Katjesknikmos *Bryum kunzei*
- Kustknikmos *Bryum mamillatum*
- Zeeknikmos *Bryum salinum*
- Beekdubbeltandmos *Didymodon spadiceus*
- Groot muisjesmos *Dryptodon decipiens*
- Roetachterlichtmos *Schistidium atrofusum*
- Noors achterlichtmos *Schistidium boreale*
- Dof achterlichtmos *Schistidium confusum*

Wanneer nieuwe namen?

- In nieuwe checklist
- Aangepaste standaardlijst